

MEHMET EROĞLU • Sakin Adamın On Günü

İletişim Yayınları 3382 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 602

ISBN-13: 978-975-05-3606-9

© 2024 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2024, İstanbul

EDITÖR Duygu Çayırıcıoğlu

KAPAK Suat Aysu

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Begüm Hazar Keleş

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

MEHMET EROĞLU

Sakin Adamın On Günü

MEHMET EROĞLU 1948'de İzmir'de doğdu. 1971 yılında ODTÜ'den mezun oldu. Aynı dönemde, 12 Mart Darbesi'nin ardından kurulan Sıkıyönetim Mahkemesi'nce altı yıl hapse mahkûm edildi. 1974 yılındaki genel afftan sonra yazmaya başladı. İlk romanı *İssizliğin Ortası*, 1979 Milliyet Roman Ödülü'nü kazanmasına karşın 12 Eylül sıkıyönetim döneminde solcu ve antimilitarist unsurlar taşıdığı gerekçesiyle yayımlanamadı. Romanları ancak 1984 yılından itibaren basılabildi. Milliyet Roman Ödülü'nün ardından Madaralı Roman Ödülü ve Orhan Kemal Roman Armağanı'nı da kazanan *İssizliğin Ortası* ve *Geç Kalmış Ölü'yü* sırasıyla, *Yarım Kalan Yürüyüş* (1986), *Adam Unutan Adam* (1989), *Yürek Sürgünü* (1994) adlı romanlar izledi. Mehmet Eroğlu 1994-2000 yılları arasında senaryo yazımı ve müzik çalışmaları nedeniyle romana ara verdi. Bu dönemin ardından *Yüz: 1981* (2000), *Zamanın Manzarası* (2002), *Kusma Kulübü* (2004), *Düş Kırgınları* (2005), *Belleğin Kış Uykusu* (2006) adlı romanları yayımlandı. Fay Kırığı Üçlemesi'nin ilk kitabı *Mehmet* 2009'da, ikinci kitap *Emine* 2011 yılında, son kitap *Rojin* ise 2013'te okurlarla buluştu. Yazarın Gezi Direnişi sırasında geçen *9,75 Santimetrekare* adlı romanı 2014'te, *Mermer Köşk* (roman) 2017'de, *Kıyıda Uzakta* (roman) 2018'de, *İyi Adamın On Günü* (roman) 2019'da, *Kötü Adamın On Günü* (roman) 2020'de, *Meraklı Adamın On Günü* (roman) 2021'de, *Kendi Hayatında Ölme Vakti* (roman) 2022'de ve *Ruhun Parmak İzi / Varlıklar 1* (roman) 2023 yılında yayımlandı. Eroğlu'nun öğrencileri tarafından kitaplarından seçilmiş *Edebi Aforizmalar* (2016) adlı bir kitabı daha vardır. 2022 Erdal Öz Edebiyat Ödülü'nün sahibi Mehmet Eroğlu oldu.

Mehmet Eroğlu'nun senaryo çalışmaları, televizyon için yazdığı dizilerin ("Sızı", "İssizliğin Ortası", "Tutku") yanı sıra, 1996 yılında İstanbul Film Festivali'nde En İyi Türk Filmi ve FIPRESCI (Uluslararası Sinema Eleştirmenleri Federasyonu) ödülünü kazanan "80. Adım" ve 1997 Antalya Altın Portakal Jüri Özel Ödülü ile 1997 Adana Altın Koza En İyi 3. Film Ödülü'nü kazanan "Solgun Bir Sarı Gül" gibi sinema filmi senaryolarını da içeriyor.

“İkiyle ikiyi yan yana getirmekteki sorun,
bazen dört, bazen yirmi iki elde etmenizdir...”

– DASHIELL HAMMETT, *İnce Adam*

Birinci Gn (ŒaŒkınlık ve Sknet)

ŒaŒkın ama sakinim. Belki sağ elimde hissettiğim yumuŒak serinlik, belki de yarım saat nce kulaklarıma inen sağırlık sakinleŒtiriyor beni. Kirpiklerim kapalı. Gzlerimin nnde bir loŒluk var ve ben vakitsiz Œafaęı andıran o loŒluęun içinde tek baŒımayım; kimsesiz ve bağlantısız. LoŒlukta ŒaŒkınlıęım artıyor. Bu glgeli duygunun bir adı var mı?

Œu sknetten kurtulsam, yapmam gerekeni yapıp, onu dŒnsem... Onunla birlikteyken mutlu muydum? Bu ilk dŒnce... Cevap: Bilmiyorum; bildiğim, onunla mutsuz değildim. Aslında nemli olan da bu değil mi? Sanıldığının aksine, insan çok sevdiği ile çoğu zaman mutsuz olur... Hem, mutluluk, tenemi, ruha mı hitap eder? Bu belki duruma uygun bir soru değil ama Œimdi, o sağır loŒluęun içindeyken zihnimde onunla ilgili uuŒan dŒnceler bunlar... YakıŒksız olsa da cevabı kolay bir soru bu. Onunla birlikteyken hiç ikilem yaŒamadım. Sevgisi cmertti. Hem teni hem ruhu doyurucuydu.

Sol eli, sağ elimi hafifçe sıkıyor. Œefkat vaat eden, yatıŒtırıcı, bir basınc... Mutluluk dŒncelerini bir yana bırakıyorum. Hissediyorum: Bu dost basıncın ardından, sakin olmam ne kadar garipse, en az onun kadar garip bir soru gelecek:

“İyi misin?”

Sorunun, iyi olup olmadığımı merak eden bir soru olmadığı-
nı bilerek, susuyorum. Her gün, onlarca kez kullanılan bu iki
sözcük sadece canlı olup olmadığımı anlamak için bir yoklama;
sığ sularla iskandil göndermek ya da askerdeki, kuşku nok-
talara keşif atışı yapmak gibi.

Bu yüzden cevap vermiyorum, başımı da sallamıyorum, serin,
yumuşak eli hafifçe sıkılmakla yetiniyorum. Belki artık gözlerimi
açmam gerek. Ama açarsam iki şeyi kaybedeceğim: Sükûnetimi
ve adımı koyamadığım o duyguyu barındıran loşluğu...

“Zeynel arkada.”

Biz arka koltukta olduğumuza göre, Zeynel başka arabada ol-
malı. Hafifçe gülüyorum; ona fark ettirmeden. Zeynel’i ilk kez
tek başına, Hüso’suz düşünüyorum. Bu düşünce de şaşkırtıcı.
Hüso ve Zeynel aynı sıradaki iki diş gibi, hep yan yanaydılar.

“Çok üzgün...”

Daha fazla geciktiremem, gözlerimi artık açmam gerek.
Sükûneti yitirme korkusuyla loşluğun içinde aylıklık etmem
yakışık almaz. Üzerimize çöken uğursuz üzüntüye, yas koro-
suna katılmam gerek.

Loşluğa elveda! Kirpiklerimi aralıyorum. Sağ tarafa, Gülşah’a
dönüyorum ve döner dönmez pişman oluyorum: Çok güzel...
Yüreğimizde bu kadar üzüntü varken güzelliğini fark etmem,
ölçüp biçmem, değerlendirmem utanç verici. Ama elimde de-
ğil: Güzellik anlayışımı sadece sanatta değil de hayatın içinde,
kadınlarda algılamak suç sayılır mı?

Gözlerimi kaçırıp, görmediğim Zeynel’in üzüntüsünü başım-
la onaylayarak, daha fazla utanmamak için öne, arabayı kulla-
nan şoförle yanında oturan, başı çıplak adama bakıyorum. Gül-
şah’ın hukuk başmüşaviri dediği adam olmalı. Garip! Bu havada
bile terlemeyi başarmış; ensesindeki ter damlalarını seçebiliyo-
rum. Bu gidişle birazdan pardösüsünün yakası sırlıslık olacak.

“Nasılsın?”

Bu kez insafılı, iskandil sorusunu tekrarlamadı: “İyi misin?”
diye sormadı. Sorsaydı utancım artacaktı. Utancın o kadarına,
sığınabileceğin bir loşluk olmadan dayanmak zor olurdu. Sağ
eli tekrar sıkıyorum. Bu kadarıyla yetinmeli.

“Susmamı istiyorsan susarım...”

Evet, susmasını isterim ama bizim için bu kadar şey yapmış-
ken bunu utanmadan nasıl söylerim?

“Nasıl haberin oldu?”

Gülşah bana dönüyor. Eli hâlâ elimi sıkı sıkı, sanki bırakır-
sa kaçacakmışım gibi hiç gevşetmeden tutuyor. Nereye kaçabi-
lirim? Arabadayız. Sonra fark ediyorum. Beni kirpiklerimin ar-
dındaki o loşluktan uzak tutmaya çalışıyor.

“Arabanın ruhsatından; hastaneye kayıtlıymış... Sana tahsis
edildiğini fark edince personelden haber verdiler.” Evet, böy-
le bir günde bu kadar güzel görünmesi insafsızlık. Pınar hak-
lıymış, Buket’in yokluğu onu ışılatıyor. “Durumu öğrenir öğ-
renmez seni aradım.”

Sanki zor bir şeyi anlıyormuş gibi, “Anladım,” diyorum. “De-
niz Göksay’la birlikteydim.”

Gülşah, hafifçe tebessüm ediyor. “Şu ünlü editörün.” Kinayeli
li imasına aldırımıyorum. “Ne zaman basılıyor?”

Konuyu değiştirecek. Bilmiyorum. “Bilmiyorum,” diyorum.
“Piyasada kâğıt sıkıntısı varmış... Döviz fiyatları arttı diye.”

Gülşah başımı sallayıp, altı aydır, her ay, “Gelecek ay baskıya
giriyor,” diyerek beni atlatan Deniz Göksay’ı onaylıyor:

“Biz de ithal malzemeler konusunda sıkıntıdayız... Bazı haya-
ti ilaçlar ithal edilemiyor... Ameliyat malzemelerinde...”

Gülşah devam etmeden susuyor. Ben de ona katılıyorum.
Üzülmemiz gerekirken, konuşmanın ülkenin ekonomik sorun-
larına kaymasının saçmalığını kavrayıp susuyoruz. Yanakları
bile kızardı. Ben zaten utanıyordum, benimki sadece biraz art-
tı. Ama utanç, onun için yeni.

Öndeki terli avukat hafifçe geriye dönüyor. Yüzü lekeli ve
şişman bir adama yakışmayacak kadar küçük. Sanki zayıf bi-
rinden çalmış.

“Gelmek üzereyiz efendim.”

“Teşekkürler Emin Bey.”

Gülşah, artık bir haberleşme aracına dönüşen elimi sıkıp, ba-
na doğru eğiliyor.

“Zor ama yapmamız gerekiyormuş...” Dudaklarımı neredeyse

kulağıma değdirecek kadar yaklaştırıp yapmamız gerekeni fısıldıyor: “İndikten sonra el ele yürüyeceğiz. Biz unutsak da herkesin gözünde karı kocayız.”

El ele! Ben yadırgayacağım, Zeynel de şaşırır herhalde. Belki de şaşırmaz, sahte evliliğimizi, boşanma arifesinde bile sergilememiz gerektiğini anlar.

Araba birkaç dakika sonra duruyor. Gülşah, kapıyı açmak için koşan şoförü beklemeden arabadan iniyor, sonra bana bakıyor. Bu hadi demek. Sıra bende.

İnıyorum, iner inmez de etrafta kimse olmasa da annemin kiymiş gibi Gülşah'ın eline uzanıyorum. İki adım sonra Zeynel'i görüyoruz. Demek arkamızda değilmiş. Göz göze geliyoruz. Hayır, el ele tutuşmamıza şaşırmadı. Üzüntüsü daha baskın. Bense hâlâ utanıyorum; herhalde üzüntümü on saniye sonra gireceğimiz kapının ötesine saklıyorum.

Üçümüz de öfkeli yağmurun altında bir süre bekliyoruz. Yapayalnızız, sadece damlalar ve sessiz yasımız...

Şemsiyesini açmış Emin Bey yanımıza geliyor. Kaçışan tahtakurularını andıran, en az yirmi ter damlası yüzünde koşuşturuyor. Leke sandığım termiş. Bazıları şimdiden küçük dereler oluşturmuş. Sanki ağustostayız. Bu adamın herhalde tepesinde, kendine ait, gizli bir güneşi var.

“Bu taraftan.”

Bu, bir morga ikinci girişim. Açılışı Eskişehir'de yapmıştım. Üç, hayır dört yıl önce... Her neyse, istatistiği bırakıp, Zeynel yanımıza gelinceye kadar beklemek için Gülşah'ı durduruyorum.

Bu morg mu yoksa Eskişehir'deki mi daha modern? Eskişehir'deki. Çünkü yeni açılan bir üniversitenin içinde... Ama girişten sonra ikisi de benzerleşiyor: Hâkim renk beyaz. Biz öndeki ölü teşrifatçısını, terli avukat da bizi izliyor. Garip olan onu da izleyen bir başkasının varlığı. Avukat geriye baktığımi fark edince... Hayır böyle adlandırmak ayıp, ona Emin Bey demeliyim.

“Teşhisten sonra emniyet müdürlüğüne gitmemiz gerekecek,” diye açıklıyor.